

ДАМАЎЛЯЕМСЯ ПА ЎСІХ НАПРАМКАХ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«Мы вельмі зацікаўлены ў супрацоўніцтве з «Раснафтай» яшчэ і таму, што гэта вялікая імперыя, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — І мы не хочам абмяжоўвацца проста перапрацоўкай нафты і рэалізацыяй нафтапрадуктаў. Такая імперыя мае патрэбу ў забеспячэнні, пачынаючы ад прадуктаў харчавання і заканчваючы тэхнікай, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Таму мы будзем прасіць вас разгледзець пытанні, каб пры роўных магчымасцях мы мелі перавагу ў пастаўках той прадукцыі і тавараў, якія вам будуць патрэбныя для вытворчасці і забеспячэння функцыянавання кампаніі».

Ігар Сечын у сваю чаргу падзякаваў Аляксандру Лукашэнку за ўвагу да сумесных праектаў, якія рэалізуюцца на тэрыторыі Беларусі. «Мы прытрымліваемся таго, што выкананне кантрактных абавязанняў — гэта святое правіла для бізнесу, і я ўдзячны за разуменне гэтага нашага падыходу», — сказаў ён. Ігар Сечын пацвердзіў цікавасць «Раснафты» да развіцця супрацоўніцтва з Беларуссю. «Мы дамаўляемся аб развіцці нашага супрацоўніцтва па ўсіх напрамках», — дадаў ён.

Стаўка рэфінансавання «адпачывае»

У верасні стаўка рэфінансавання застанеца на ранейшым узроўні — 23,5% гадавых, паведамляе ўпраўленне інфармацыі і грамадскіх сувязяў Нацыянальнага банка Беларусі.

«Падтрыманне нязменнай стаўкі рэфінансавання ў ліпені і жніўні дазволіла аднавіць прырост тэрміновых рублёвых укладаў насельніцтва, паменшыць попыт на замежную валюту з боку насельніцтва і прадпрыемстваў, а таксама спрыяла далейшаму запавольленню інфляцыйных працэсаў, — тлумачыць рашэнне Нацбанк. — Захаваў жорсткасць працэнтнай палітыкі будзе садзейнічаць падтрыманню стабільнасці на ўнутраным валютным рынку, забяспечыць высокі ўзровень даходнасці рублёвых дэпазітаў, які перавышае даходнасць дэпазітаў у замежнай валюце».

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

ДЗЯРЖАЎНЫХ УЗНАГАРОД УДАСТОЕНЫ РАБОТНІКІ РОЗНЫХ СФЕР

Работнікі розных сфер удастоены дзяржаўных узнагарод Рэспублікі Беларусь за шматгадовую плённую працу, узорнае выкананне службовых абавязкаў і высокае прафесійнае майстэрства, вялікі асабісты ўклад у развіццё сістэмы грамадзянскай авіяцыі, будаўнічай галіны і нафтавай прамысловасці, арганізацыю аказання медыцынскай дапамогі насельніцтву, значныя дасягненні ў сферы адукацыі, навукі, культуры і мастацтва. Адна з паведамленняў паведамліў БЕЛТА ў прэс-службе беларускага лідара.

Ордэнам Айчыны III ступені ўзнагароджаны старшыня грамадскага аб'яднання «Беларускі камітэт ветэранаў падраздзяленняў асаблівай рызыкі» Алег Есін.

Начальнік факультэта ўнутраных войскаў Ваеннай акадэміі Беларусі палкоўнік Ігар Навуменка ўдастоены ордэна «За службу Радзіме» II ступені.

Ордэнам «За службу Радзіме» III ступені адзначаны намеснік камандуючага ўнутранымі войскамі МУС — начальнік аператывунай і баявой падрыхтоўкі палкоўнік Алег Маткін, намеснік начальніка ўпраўлення вайскавой часці 1250 пагранічнай службы палкоўнік Андрэй

Путрык, начальнік штаба галоўнага ўпраўлення ўнутраных спраў Мінскага гарвыканкама палкоўнік міліцыі Ігар Тумаш і начальнік Гомельскага інжынернага інстытута МНС палкоўнік ўнутранай службы Аляксандр Украінец.

Загадчык кафедры тэхналогіі прадукцыі грамадскага харчавання і мясапрадуктаў Магілёўскага дзяржаўнага ўніверсітэта харчавання Зоя Васіленка ўдастоена ордэна Пашаны.

Вядучы майстар сцэны тэатра-студыі кінаакцёра Нацыянальнай кінастудыі «Беларусьфільм» Святлана Сухавей узнагароджана ордэнам Францыска Скарыны.

Некалькі дзясяткаў чалавек удастоены медаля «За працоўныя заслугі».

Сярод іх дырэктар Беларускага навукова-даследчага і праектнага інстытута нафты ВА «Беларуснафта» Мікалай Дземяненка і намеснік камандзіра авіяцыйнага атрада па арганізацыі лётнай работы — начальнік лётна-штурманскага аддзела Нацыянальнай авіякампаніі «Белавія» Уладзімір Кашавец.

Заслугі вялікай групы ваеннаслужачых, пагранічнікаў, супрацоўнікаў праваахоўных органаў і ратавальнікаў адзначаны медалямі «За адзнаку ў воінскай службе», «За адзнаку ў ахове грамадскага парадку», «За адзнаку ў ахове дзяржаўнай грамадскай і «За адзнаку ў ахове дзяржаўнай грамадскай і ліквідацыі надзвычайных сітуацый».

Больш як дзесяць чалавек узнагароджаны медалём Францыска Скарыны. Сярод іх кіраўнік дзяржаўнай установы культуры «Творчыя майстэрні «Цэнтр сучасных мастацтваў» Віктар Альшэўскі, дырэктар Дзяржаўнага літаратурнага музея Янкі Купалы Алена Ляшквіч і рэктар Мінскага абласнога інстытута развіцця адукацыі Святлана Сітнікава.

Ганаровае званне «Народны артыст Беларусі» прысвоена артысту драмы, вядучаму майстру сцэны Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы Зінаідзе Зубковай.

Работнікам розных сфер таксама прысвоены ганаровыя званні «Заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь», «Заслужаны дзеяч мастацтваў Рэспублікі Беларусь», «Заслужаны дзеяч культуры Рэспублікі Беларусь», «Заслужаны работнік адукацыі Рэспублікі Беларусь», «Заслужаны будаўнік Рэспублікі Беларусь» і «Заслужаны работнік органаў пракуратуры Рэспублікі Беларусь».

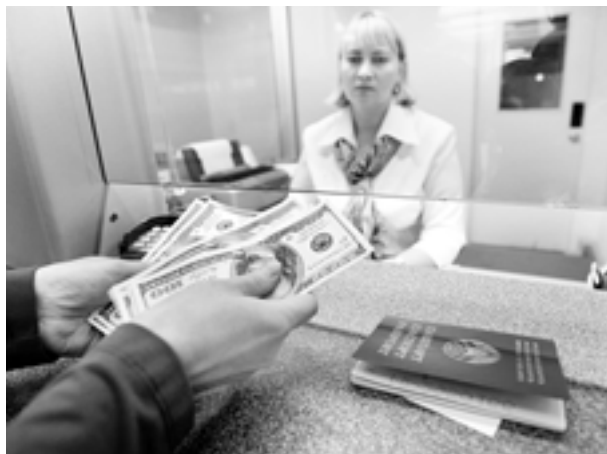
Аляксандр Лукашэнка таксама падпісаў указ «Аб узнагароджанні медалём «За бездакорную службу» I, II, III ступені. Сярод удастоеных гэтай узнагароды I ступені начальнік сектара галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы і кадравага забеспячэння Дзяржаўнага пагранічнага камітэта палкоўнік Сяргей Драздоў і намеснік начальніка аддзела галоўнага аператывунага ўпраўлення Дзяржаўнага пагранічнага палкоўнік Леанід Курсаў.

Фінансавы выдатнік

ТЫ КУДЫ ПАБЕГ?

Курс любой валюты не стаіць на месцы
3-за многіх фактараў

Калі мы, напрыклад, хочам паехаць за мяжу, то ідзем купляць у абменніках адпаведную валюту. Так даводзіцца рабіць нават пры паездках у самыя блізкія краіны (скажам, Расію, Украіну). Нягледзячы на тое, што мы добра разумеем мовы адно аднаго і едзем амаль дадому, а не ў госці, грошы ў кожнай краіне ходзяць зусім розныя. Чаму ж нельга паўсюль разлічвацца любой валютай? І хто вырашае, колькі каштуюць чужыя грошы?

ФОТА БЕЛТА

Барацьба экспарту з імпартам

Грошы — таксама тавар. Іх можна купляць, прадаваць, інвеставаць у іх. Таму валютны курс (яго яшчэ называюць абменным) — гэта кошт адной нацыянальнай грашовай адзінкі, які выражаны ў грашовых адзінках іншых краін. Але чаму, напрыклад, сёння курс долара да беларускага рубля 9050?

Калі разважаць найбольш абагульнена, то гэтая лічба склалася з балансу попыту на долар і прапановы яго на Беларускай валютна-фондавай біржы. Аднак не ўсё так проста. Спраўды — фізічна курс вызначаецца падчас таргоў на біржы. Гэта робіцца штодзённа. Курс, які вызначаецца на таргах сёння, будзе курсам Нацыянальнага банка заўтра. Але гэта ідэалізаваная схема, прыдатная адно толькі для падручнікаў па эканамічнай тэорыі. Насамрэч на значэнне курса нацыянальнай ці замежнай валюты ўплывае шмат фактараў, якія потым адбіваюцца на выніках таргоў.

Адным з такіх фактараў можа быць змяненне нацыянальных грошай. Калі дзяржава пачынае друкаваць вялікую

колькасць грошай, павышаючы прапанову нацыянальнай валюты, курс апошняй пачынае падаць (гэты закон датычыцца любога тавару — чым яго больш, тым ніжэй яго цена). Другім вельмі ўплывым фактарам з'яўляецца плацежны баланс знешняга гандлю краіны.

Любая дзяржава вырабляе нейкія тавары і, зразумела, прадае іх на ўнутраным і знешнім рынках. У той жа час краіны абавязкова і штосьці закупляюць у замежніках. То бок эканоміка трымаецца на балансе экспарту і імпарту. Чым больш у краіне экспарту (які павышае попыт на нацыянальную валюту, бо замежных купінікоў экспартных тавараў прымушаюць разлічвацца мясцовымі грашыма), тым вышэйшы курс нацвалюты. І наадварот — чым больш імпарту (значыць, попыту на замежную валюту), тым ніжэйшы курс айчынных грошай. Трэці значны фактар — давер да нацыянальнай валюты з боку насельніцтва, бізнесу і гэтак далей. Калі людзі пачынаюць захоўваць свае зберажэнні ў замежнай валюце (павышаючы на яе попыт), курс яе расце, а мясцовыя грошы, адпаведна, таннеюць. Таксама на ваганні курса могуць уплываць заявы палітыкаў ці га-

ліновых чыноўнікаў і шмат іншых фактараў і не вельмі фактараў (напрыклад, прыродная катастрофа, якая значна падкошае эканоміку краіны).

Віды валютных курсаў

Фіксаваны — афіцыйна ўсталяваны судносіны паміж нацыянальнымі валютамі. Курс вызначае рэгулятар валютнага рынку (Цэнтральны банк, Нацыянальны банк і гэтак далей).

Курс, які вагаецца, — свабодна змяняецца пад уплывам попыту і прапановы. Заснаваны на рыначным механізме.

Курс, які плавае, — таксама вагаецца, але тут ужо выкарыстоўваецца механізм валютнага рэгулявання, на выплаты дывідэндаў акцыянерам таварыства. Рашэнне аб размеркаванні прыбытку прымаецца на агульным сходзе акцыянераў.

Спадар Уладзімір вырашыў удакладніць, як гэтыя акцыі можна перадаць яго дзецім праз механізм афармлення ў спадчыну. Наш кансультант паведаміў, што ў спадчыну перадаюцца не акцыі, а чалавек уступае ў правы атрымання ў спадчыну такіх каштоўных папер. У акцыі проста з'яўляецца новы ўласнік. Любыя акцыі: простыя і нават пры-

ліновыя чыноўнікаў і шмат іншых фактараў і не вельмі фактараў (напрыклад, прыродная катастрофа, якая значна падкошае эканоміку краіны).

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

КАБ «ВЫКЛЮЧЫЦЬ» ЦІХАЕ РЭЙДАРСТВА

Уладзімір Леанідавіч з горада Ляхавічы Брэсцкай вобласці запытаўся ў рэдакцыі наконце да дзейнага ўласніка акцыяў, атрыманых узамен чэкаў «Маёмасць». Яго цікавіць, якім чынам гэты каштоўны паперы сёння магчыма прадаць, падарыць ці перааформіць у спадчыну.

Па кваліфікаванні тлумачэнні на гэтую тэму рэдакцыя звярнулася да кансультанта ўпраўлення ўліку і распараджэння акцыямі Галоўнага ўпраўлення маёмасных адносін Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Беларусі Андрэя НАГОРНАГА.

Спецыяліст камітэта паведаміў нам, што набыўшы акцыі, грамадзянін становіцца акцыянерам і, у адпаведнасці з заканадаўствам мае права ўдзельнічаць у кіраванні прадпрыемствам, атрымліваць інфармацыю аб яго дзейнасці, а таксама прадаваць, дарыць і перадаваць акцыі ў спадчыну. Акцыянер можа ўдзельнічаць у сходзе акцыянераў і актыўна выказваць сваю пазіцыю па актуальных пытаннях, у тым ліку і аб размеркаванні прыбытку і выплаце дывідэндаў. У адпаведнасці з заканадаўствам, акцыянернае таварыства мае права накіроўваць частку прыбытку, якая застаецца ў яго распараджэнні пасля выплаты падаткаў, іншых абавязковых плацяжоў і пакрыцця страт бягучых перыядаў, на выплаты дывідэндаў акцыянерам таварыства. Рашэнне аб размеркаванні прыбытку прымаецца на агульным сходзе акцыянераў.

Спадар Уладзімір вырашыў удакладніць, як гэтыя акцыі можна перадаць яго дзецім праз механізм афармлення ў спадчыну. Наш кансультант паведаміў, што ў спадчыну перадаюцца не акцыі, а чалавек уступае ў правы атрымання ў спадчыну такіх каштоўных папер. У акцыі проста з'яўляецца новы ўласнік. Любыя акцыі: простыя і нават пры-

віляваныя магчыма цяпер падаваць бліжэй сваякам. Тут трэба асобна падкрэсліць, што па рынку каштоўных папер сёння дзейнічае інструкцыя Мінфіна, дзе забаронена дарыць акцыі іншым людзям, акрамя блізкіх сваякоў. Гэта зроблена для таго, каб у нашым грамадстве не атрымала масавага распаўсюджвання тайная здзелка дарэння пэўных патрэбных акцыяў нейкімі зацікаўленымі асобамі, каб набыццё акцыяў па такой схеме не ажыццяўлялася з элементамі рэйдарства. Раней існавалі выпадкі, калі ў рукі зацікаўленых бакоў траплялі цэлыя рэестры акцыянераў, а з апошнімі потым «працавалі» ў рэжыме тайнага дарэння.

Ва ўсіх астатніх выпадках продаж акцыяў неабходна ажыццяўляць толькі праз Беларускаю валютна-фондавую біржу пры пасярэдніцтве прафесіянальнага ўдзельніка рын-

Сёння дзейнічае інструкцыя Мінфіна, дзе забаронена дарыць акцыі іншым людзям, акрамя блізкіх сваякоў. Гэта зроблена для таго, каб у нашым грамадстве не атрымала масавага распаўсюджвання так званае рэйдарства.

ку каштоўных папер, які з'яўляецца удзельнікам біржы. Спісы прафудзельнікаў маюцца на сайце біржы www.bcse.by. Больш падрабязную інфармацыю аб выніках фінансавога гаспадарчай дзейнасці гэтых акцыянерных таварыстваў і аб велічыні дывідэндаў можна даведацца на сайце Міністэрства фінансаў www.minfin.gov.by.

Даведка «Звядзі»

Рэйдарства (ад англ. raid «наезд» або raider «налётчык») — дружальное (а не сілавое) паглынне прадпрыемства супраць волі яго ўласнікаў, якія маюць пераважна становішча ў гэтым прадпрыемстве, і/або яго кіраўніка. Захоп бізнесу шляхам рэйдарства называюць «рэйдарскім захопам». Да рэйдарскай дзейнасці таксама адносяць карпаратыўны шантаж («грынмейл»). Акрамя таго, рэйдарствам называюць штучнае стварэнне ўмоў, якія дазваляюць істотна паменшыць кошт набывання права ўласнасці на актыў (аб'ект) групай асоб.

Сяргей КУРКАЧ